

FOKUS-kontakten informerer

Rapport fra FOKUS-kontakt Gerd Louise Molvig

REFERAT FRA MØTE I UD 1. mars 2017

SAMARBEIDSORGANET FOR KVINNER, FRED OG SIKKERHET (Forum 1325)

Seksjon for FN-politikk i UD hadde invitert frivillige organisasjoner til møte, hvor også representanter fra Forsvaret deltok.

Statssekretær Laila Bokhari innledet ved å henvise til et møte i Sikkerhetsrådet i oktober 2016, hvor FNs sikkerhetsresolusjon 1325 ble drøftet. Flere land har fått eierskap til innholdet. Det var en enorm talerliste. Det har i teorien skjedd mye på 16 år, men ikke i praksis. Colombia og Syria ble positivt omtalt, men man trenger flere gode eksempler. Norge er i front når det gjelder SR 1325, og vi har stor troverdighet. FN må respondere på voldelig ekstremisme, og statsminister Erna Solberg har bestemt at det hvert år skal arrangeres en konferanse i Norge mellom sivilt samfunn og myndighetene.

Andre land er inspirert av at UD arbeider direkte med sivilt samfunn, og statssekretæren har vært invitert til Malaysia, Indonesia og Sør Afrika. Det er etablert et nettverk av meklere som ønsker norsk samarbeid. Norge har også formannskapet i OSSE (Organisasjon for sikkerhet og samarbeid i Europa) og har løftet opp FNs fredsbyggingskommisjon og gitt UN Women en pådriverrolle. En ekspertgruppe er opprettet, og land skal holde hverandre ansvarlig for oppfølging. Alle eksemplene viser at det nå arbeides veldig bredt og godt innen 1325-feltet.

En rapport på implementering av handlingsplanen kommer våren 2017, og Bokhari forvarslet en stor og viktig konferanse 8. mars på Nobels fredssenter. Statssekretæren informerte om en trend i tiden; nemlig at tematikken ifm migrasjon er flyttet hjem til Norge. Innenriksarbeidet må også inkludere 1325. Skillet mellom innenriks og utenriks blir mindre. Finland inkluderer allerede sine innvandrerkvinner. Sveits og Tyskland er i kontakt med Finland for å få råd og innspill.

Laura Mitchell fra NOREF (Senter for Interkulturell Kommunikasjon) fortalte om hva som er oppnådd i det nordiske nettverket av kvinnelige meklere. Det har vært stor aktivitet: i 2016 ble det arrangert en workshop i Oslo om kvinnespørsmål og menneskerettigheter, de har besøkt Kypros, hatt presentasjon for Den afrikanske unionen, og i mai skal de ha et nytt møte på Island.

Dag Nylander, Norges spesialutsending til fredsprosessen i Colombia, ga en interessant refleksjon over resultater/erfaringer. Kvinner har vært med på alle nivåer, og det har hele tiden vært bevissthet rundt kvinneperspektivet. Det var enighet om at Kvinner, Fred og Sikkerhet skal være et prioritert område på linje med minerydding. Mange colombianske sivile organisasjoner var med, men på starten satt de sjelden ved bordet. FARC avviste i begynnelsen å ha med noen krav fra det internasjonale samfunnet, eller interesser fra særgrupper, selv om Colombia folkerettslig er forpliktet på 1325. Mye av forhandlingene ble gjennomført i Havanna/Cuba.

Under fase 1 ble kjønnsperspektivet avvist, men etter hvert innså man at det var viktig. Til slutt fikk de mandat til å gjennomgå alle tidligere delavtaler og inkludere kjønnsperspektivet i disse. Det er første gang i en fredsprosess at dette skjer. (Dessverre ikke samme resultat på Sri Lanka). Han understreket at det var veldig bra at en mannsdominert kultur tar både kjønnsperspektivet og homofiles rettigheter på alvor. Kvinners rettigheter til land, kreditt og subsidier ble sikret gjennom en landreform. En sannhetskommisjon

ble opprettet for å kaste lys over ugjerningene, og man bestemte at det ikke skal gis amnesti for seksualisert vold.

Sluttavtalen ble inngått sommeren 2016. Fredsavtalen, som innbyggerne skulle stemme over, var klar i oktober 2016. I valgkampen ble kvinners rettigheter trukket frem, men den katolske kirke og frikirkene kjempet imot. De likte ikke kvinneideologien som gjorde at klassiske familieverdier ble truet. Man gikk antagelig for langt i å provosere det bestående. Den reforhandlede fredsavtalen ble bedre ved at den kun fikk innledende kapitler om kvinneperspektivet, og ikke gjentatt flere steder i avtaleteksten.

Lærdom av prosessen:

- FARC og myndighetssiden ønsket ikke kvotering
- Viktig å ha **kvinner med innflytelse** rundt bordet
- **Må** inkludere menn
- Lederne tok kvinnespørsmålene på alvor
- FARC soldater kan nå få barn og beholde dem
- De må oppleve prosessen som sin egen, ikke være noe som dyttes på dem
- Partene må føle at de har løst problemet selv

Under den påfølgende spørsmålsrunden kom det frem:

- Forsvaret er medeier av SR 1325 og rapporterer på handlingsplanen
- Norge har fått allmenn verneplikt (kvinner er med)
- Soldater/befal får kompetanseheving
- 20% kvinner i FN operasjoner
- Forsvaret er opptatt av kvinneperspektivet
- Antiterrorarbeid: kvinner er med i Afghanistan-styrken
- Forsvarets høgskole og Røde Kors samarbeider
- Operasjoner i Syria rapporterer på 1325
- Colombia-erfaringene skal brukes i Indonesia
- Forsvaret skal jobbe tett med sivil samfunn

Bildet viser spesialutsending Dag Nylander på oppdrag for UD i Bogota, Colombia. (fra UD's arkiv)

Som soroptimist kommer man tett på verdens store begivenheter og viktige verdispørsmål. Personlig har jeg både lest og hørt om fredsprosessen i Colombia, men å sitte ansikt til ansikt med Dag Nylander som har vært med på rundt 25 helikopterturer inn i Colombias geriljakontrollerte områder var sterkt. Han har

jobbet direkte med FARC og landets regjering for å avslutte en konflikt som har vart i over 50 år, hvor minst 250.000 mennesker er døde og mange millioner er på flukt. Dette gir en dyp og verdifull forståelse av FNs resolusjon 1325. Slike møter kan man være med på som soroptimist. Takk!

Gerd Louise Molvig
FOKUS-kontakt